

Palliatieve zorg, psychologische ondersteuning en corona

15 juni 2020

Gespreksleider: Marjolein Verkammen, coördinator werkgebied Leren & praktijk PZNL

Sprekers

- Danielle van der Weij: Programma coördinator Palliatieve zorg & coach at VUmc Academie
- Marjoke van Mierlo: SEH verpleegkundige Tergooi
- Charlotte van der Hulst: Verpleegkundig Specialist bij Brentano
- Elly Beunk: Verzorgende IG bij Sensire

Vergeet niet je microfoon uit te zetten.

Stress & Corona

‘Stress is onvermijdelijk in deze coronacrisis’

Programma

- Ingrijpende gebeurtenissen;
- Stress en de normale reacties daarop;
- Uitgangspunten psychosociale zorg;
- Zelfzorg;
- Ervaringen delen, wat speelt er zoal?

Ingrijpende gebeurtenis

Opname

Opsluiting

.....ingrijpende gebeurtenissen

- Levensbedreigende ziekte van enorme omvang;
- Ingrijpend beelden van patiënten die in ademnood verkeren
- Hoge mate van onvoorspelbaarheid mbt kans op besmetting, beloop;
- Druk van media
- Stigma als zorgmedewerker en als oudere: je bent besmettingsgevaar
- Impact van werk op sociale leven: zelfisolatie, risicogroep in thuissituatie
- etc

Bronnen van Stress

- Verantwoordelijkheid ten aanzien van je werk en je eigen rol;
- Je behoefte tegemoet te komen aan de verwachtingen van anderen;
- De grens tussen werk en privé;
- Je relatie met collega's, je leidinggevende en zorgvrager
- De organisatie;
- Tijdsdruk;.

Reacties op ingrijpende gebeurtenissen

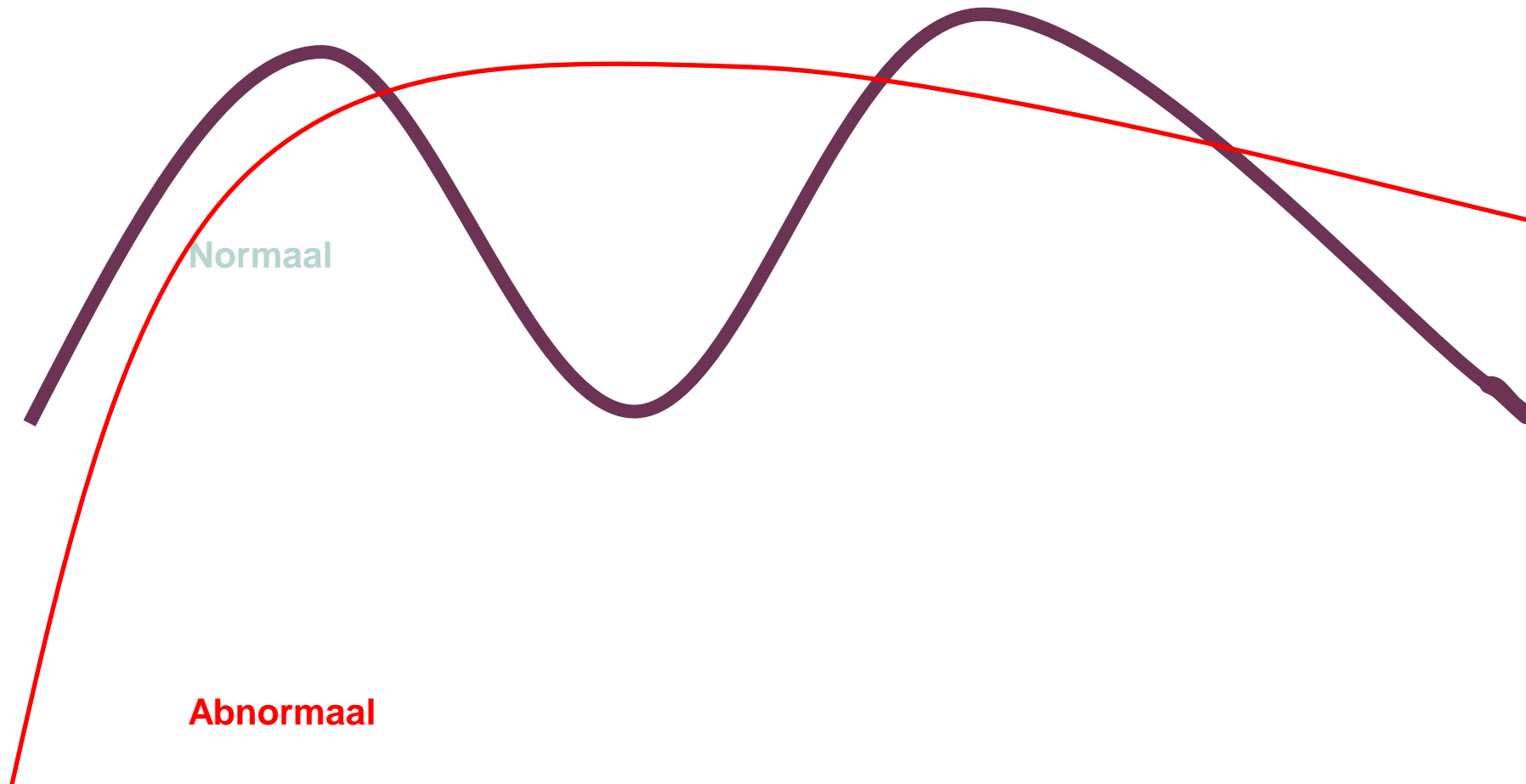
- Freeze
- Flight
- Fight

Wat kun je ervaren?

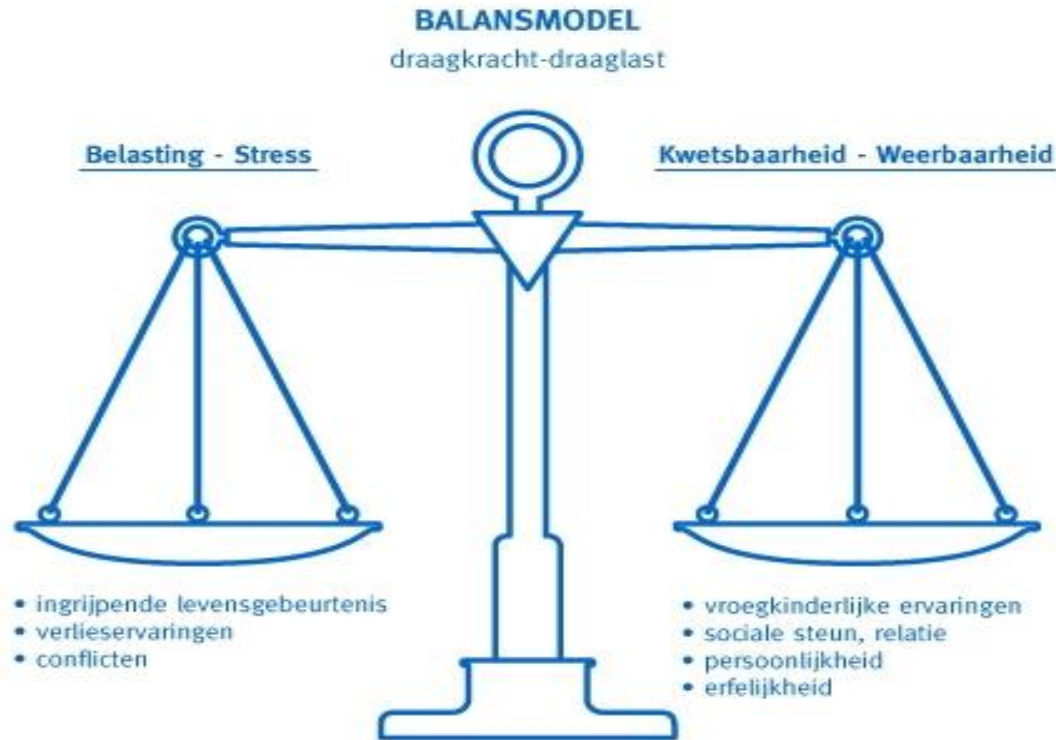
- Angst
- Spanning
- Irritatie
- Slecht slapen
- Onmogelijkheid om te ontspannen
- Nachtmerries
- Spanningen in het team
- Gevoel van controleverlies
- Veranderd wereldbeeld (wie heeft de kennis in pacht en confrontatie met de beperkte maakbaarheid)

Stress: Adrenaline en Cortisol

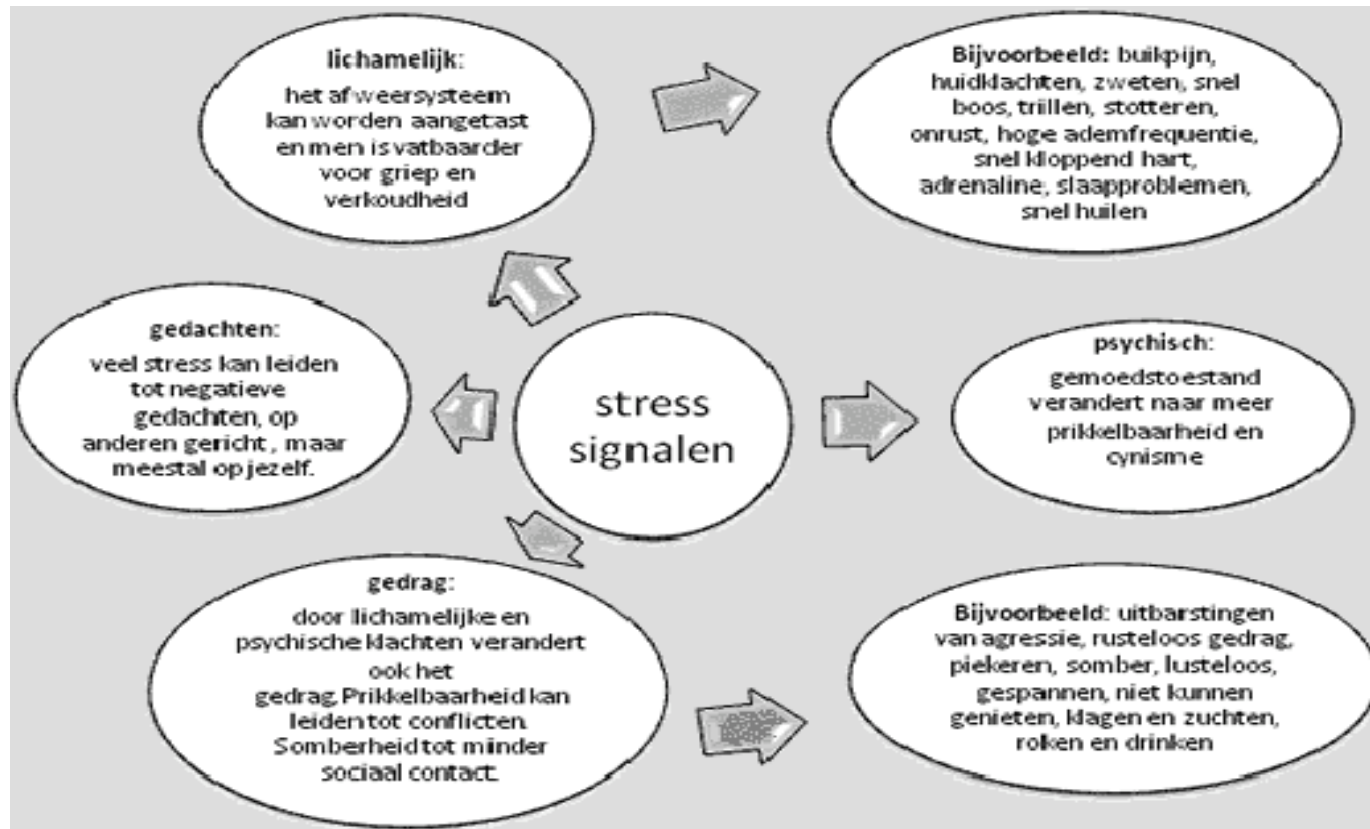

Wat betekent dat voor jullie

De balans tussen draagkracht en draaglast is verstoord !

...toenemende klachten

Wat als je voelt dat de stress oploopt?

- Zoek een balans tussen betrokkenheid en afstand;
- Erken dat je geraakt kan worden door het werk;
- Besef dat je deel uitmaakt van een team, zoek steun (praten met collega's, zoek (h)erkenning);
- Communiceer!;
- Leg de lat wat lager;
- Probeer niet alles op jezelf te betrekken;
- Zeg af en toe nee;
- Sta jezelf toe fouten te maken;
- Kijk regelmatig naar je verwachtingen.

Steun aan familie en mantelzorgers

- Luisterend oor bieden, voorlichting geven over zelfzorg en stressreacties;
- Stoom laten afblazen;
- Normaliseer en informeer;

Een “stoom afblaas” gesprek:

Aftappen wat de situatie is & wat de meeste indruk maakt

- Uitnodigen & gelegenheid geven om te vertellen
- Geef ruimte voor gevoelens en emoties (oordeel niet!)
- **Eventueel** gevoelsreflecties geven
- Geef ruimte voor vragen.
- Geef **geen** wijze raad, als iemand daar niet om vraagt!

Hoe gaat het met de mantelzorger/cliënt?

- Welke klachten heeft iemand/ hoe gaat het met hem/haar?
Normaliseer & informeer!
- Help zoeken naar een manier van ontspanning en afleiding.

Tot slot

Je moet de draaglast (impact)

wel zelf tillen (coping)

maar niet alleen (zorg dat ook jij support krijgt)

Aanvullende Informatie

Wil je naar aanleiding van moeilijke gebeurtenissen met iemand praten of heb je behoefte aan informatie omtrent communicatie rondom de dood?

Het volgende is mogelijk:

Ga na of er Peersupport is in je instelling?

Is er een BOT team met wie je in contact kan komen?

Blijf niet rondlopen met klachten.

Kijk eens op palliaweb naar de volgende link: <https://vergeetjezelfniet.nu/>

<https://www.venvn.nl/thema-s/coronavirus/psychische-ondersteuning-in-coronatijden/>

<https://www.bureaumorbidee.nl/communicatie/praten-over-ziekte-en-dood-in-coronatijden/>

Veel succes in de praktijk